

Žilinská univerzita v Žiline
Univerzita tretieho veku

**Pripomenutí 80. výročí událostí roku 1942
v Protektorátu Čechy a Morava
ve formě
poštovních a sběratelských materiálů**

Vypracoval: Jiří Neumann

Vzdělávací program: Zberateľstvo

Ak. Rok: 2021/2022

Semester: zimný

Ročník: 1.

A. Předmluva

Po obdržení témat „Závěrečných prací“ jsem dlouho váhal, do jakého se pustit, jaké téma vybrat.

První volba byla jasná – vzhledem k tomu, že jsem se filatelii věnoval již od druhé třídy základní školy „rekreačně“, později na základní a střední škole „vážně“, a nyní již „profesionálně“ – tou volbou byla oblast „**Poštovní známky a filatelie**“. Výběr tématu byl již složitější. Nakonec mne oslovila „*dokumentácia poštovými známkami a inými poštovými/filatelistickými materiálmi*“ a to nabídnutá kategorie „**významné historické události**“.

Když jsem na přelomu loňského a letošního roku (ještě v době „kovidové“) vybíral možná výročí, která by se slušelo připomenout, nad jedním jsem nezaváhal. Ještě než prozradím, o jaké se jedná, musím vysvětlit, proč výročí vůbec vybírám. Jsem předsedou zapsaného spolku NEWSPHILA, který má za cíl právě připomínat různá výročí či události, a to zejména formou filatelie a sběratelství. Tedy od toho o odstavec výše uvádím označení „profesionál“.

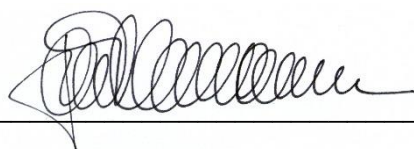
V době před třiceti lety – ještě u federální československé pošty – v roce 1992 jsem objednával tři příležitostná poštovní razítka k padesátému výročí atentátu na zastupujícího říšského protektora, k výročí vyhlazení Lidic, a k výročí posledního boje našich parašutistů v pravoslavném chrámu svatého Cyrila a Metoděj. Tehdy to byla jediná možnost, jediný poštovní artefakt, který byl v té době realizovatelný.

Doba pokročila, dnes je možno realizovat daleko více materiálů, kterými je možno nejen sběratelům – filatelistům, ale i ostatní veřejnosti prezentovat tyto události z roku 1942. Tu dobu, její hrdiny a její oběti bychom si právě dnes měli připomínat. Zejména proto, abychom si tuto dobu – nebudeme-li znát naši historii v souvislostech – nemuseli třeba opakovat.

Volba tedy byla jasná, námětem (i názvem) „závěrečné práce“ je **připomenutí 80. výročí událostí roku 1942 v Protektorátu Čechy a Morava ve formě poštovních a sběratelských materiálů.**

Vlastní práce je rozdělena do několika částí, když jsem se do ní pouštěl, nějak mi nenapadlo, že výsledkem bude tolik stran textu, ale snad zaujme. Ještě poslední poznámka – vzhledem k tomu, že možností při tvorbě materiálů (či produktů) státního podniku Česká pošta je tolik, je tato práce „živá“. Tedy seznamuje se stavem k 8. květnu 2022, kdy jsou některé z materiálů teprve připravovány, schvalovány či jinak „procesovány“. Zároveň zde nejsou uváděny všechny další „odvozené“ materiály, rovněž zde nejsou uváděny ceny jednotlivých služeb státního podniku Česká pošta, byť někdy i odkazují na Ceník těchto služeb.

V Plzni, 8. května 2022

Jiří Neumann

B. Realizace popisovaných materiálů

Veškeré zde uváděné materiály připravované k **připomenutí 80. výročí události roku 1942 v Protektorátu Čechy a Morava ve formě poštovních a sběratelských materiálů** jsou realizovány zapsaným spolkem NEWSPHILA.

Zapsaný spolek vznikl dne 24. července 2012, je vedený pod spisovou značkou L 7603 ve Spolkovém rejstříku Krajského soudu v Plzni, IČO je 010 51 971. Sídli na adrese Sedláčkova 209/16, 301 00 Plzeň.

Cílem Spolku je vytváření podmínek:

- pro rozvoj filatelie (ve smyslu sběratelského oboru), poštovní historie a historie v regionu, v České republice i v okolních zemích,
- pro propagaci regionu i České republiky (ve smyslu historických památek, měst, muzeí a galerií, turistického ruchu) prostřednictvím všech oborů filatelie,
- pro propagaci historických výročí (událostí, narození a úmrtí významných osobností) i současných událostí (kultury, vědy a techniky, sportu, apod.) prostřednictvím všech oborů filatelie,
- pro využívání nejnovějších výsledků výzkumu a vývoje v oboru poštovníctví, filatelie a poštovní historie, a tyto zprostředkovávat zejména členům Spolku,
- pro zvyšování a udržování kvalifikace v oborech poštovníctví, filatelie a poštovní historie (například ve formě odborných přednášek, výstav a odborných publikací),
- pro zvyšování a udržování kvalifikace pracovních sil v oborech poštovníctví, filatelie a poštovní historie,
- pro průnik do zahraničí ve smyslu propagace filatelie a poštovní historie známkového období (od roku 1850 do současnosti) na území Českých zemí a Slovenska,

- pro vznik nástrojů podpory inovačních aktivit svých členů ve smyslu stimulace jejich odborného, případně i ekonomického růstu a posílení jejich konkurenceschopnosti (například na trhu práce),
- pro spolupráci s oprávněnými vydavateli poštovních cenin (obecně poštovními správami) zejména členů Světové poštovní unie (UPU).

Použité odkazy:

- informace o Spolku (Spolkový rejstřík):

<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=858627&typ=PLATNY>

- informační portál Spolku (blog):

<http://newsphila.blogspot.com/>

- videokanál Spolku (platforma YouTube):

https://www.youtube.com/channel/UCqX6H6_ZiirzQ3tKpi-h9gQ/videos

C. Výběr událostí a rozhodných dat roku 1942

Rok 1942 v prostoru Protektorátu Čechy a Morava (Protektorat Böhmen und Mähren) lze z hlediska dnešního pohledu na rozhodující historické události definovat dále uváděnými daty.

Zdůrazňuji pojem „**dnešní pohled**“, kdy se celá řada důležitých událostí zcela ztrácí a pro dnešní mladou generaci může již být na úrovni informací z doby například třicetileté války. Možná mou výhodou je, že díky starším rodičům, kteří dobu protektorátu zažili z vlastní zkušenosti, mám možnost tuto dobu definovat s jejich vzpomínkami a zážitky. Což je již možnost dnešní generaci nedostupná.

C.1 27. květen 1942

V tento den – **ve středu 27. května 1942** – byl proveden příslušníky naší československé armády výsadkáři Josefem Gabčíkem a Janem Kubišem (Operace Anthropoid) **atentát na zastupujícího říšského protektora a generála policie Reinharda Heydricha**. Ten na následky atentátu zemřel ve čtvrtek 4. června 1942, přičemž odvetné represivní akce vůči civilnímu obyvatelstvu i domácímu odboji nesou souhrnný název „heydrichiáda“.

Výroční den připadá v roce 2022 na pátek.

Použité odkazy:

- Velitelství zvláštních operací (SOE) a příprava atentátu ...

<https://www.ustrcr.cz/data/pdf/pamet-dejiny/pad1202/003-015.pdf>

Použitá literatura:

ČVANČARA, Jaroslav: Akce atentát. Praha: Magnet-Press, 1991. (ISBN 80-85110-77-6),

IVANOV, Miroslav: Nejen černé uniformy. Praha: Naše vojsko, 1964,

IVANOV, Miroslav: Atentát na Reinharda Heydricha. Praha: Panorama, 1979

C.2 10. červen 1942

V tento den – **ve středu 10. června 1942** – byla nedaleko Kladna u Prahy **vypálena obec Lidice**, přičemž její obyvatelé byli popraveni (192 mužů) či odsunuti do koncentračních táborů (60 žen a 88 dětí). Některé z dětí byli předáni k „převýchově“ (či „poněmčení“) do německých rodin. Obec jako taková byla následně srovnána se zemí a její název měl být z map „vymazán“.

Výroční den připadá v roce 2022 na pátek.

Použité odkazy:

- Památník Lidice

<https://www.lidice-memorial.cz/>

Použitá literatura:

KYNCL, Vojtěch: Lidice: zrození symbolu. Praha: Academia, 2015. 601 stran (ISBN 978-80-200-2482-4)

C.3 18. červen 1942

V tento den – **ve čtvrtek 18. června 1942** – svedlo svůj poslední boj s německou přesilou sedm parašutistů, příslušníků naší československé armády (z výsadků Anthropoid, Silver A, Out Distance, Bioscop a Tin), v prostorách a kryptě pravoslavného **chrámu svatého Cyrila a Metoděje v Praze**.

Jednalo se o tyto vojáky (dle příjmení, v abecedním pořadí, za jménem název Operace/výsadku): **Josef Bublík** (Bioscop), **Josef Gabčík** (Anthropoid), **Jan Hrubý** (Bioscop), **Jan Kubiš** (Anthropoid), **Adolf Opálka** (Out Distance), **Jaroslav Švarc** (Tin), a **Josef Valčík** (Silver A).

Výroční den připadá v roce 2022 na sobotu.

Použité odkazy:

- Národní památník hrdinů Heydrichiády

<https://web.archive.org/web/20100529170431/http://www.pamatnik-heydrichiady.cz/>

- boj v kostele v Resslově ulici

<https://www.ustrcr.cz/data/pdf/pamet-dejiny/pad1602/027-042.pdf>

Použitá literatura:

KMOCH, Pavel: Operace Anthropoid: Epilog. Atentát na Reinharda Heydricha ve světle dobových pramenů. Academia Praha 2018, 252 s. (ISBN 978-80-200-2869-3)

C.4 24. červen 1942

V tento den – **ve středu 24. června 1942** – byla nedaleko Chrudimi u Pardubic **vypálena obec Ležáky**. Obyvatelé – celkem 33 osob – byli převezeni **do pardubického „Záměčku“**, kde byli ještě ten den zastřeleni. Jedenáct dětí bylo později posláno do vyhlazovacího tábora v Chelmnu, kde byly usmrceny v plynové komoře. Další dvě děti byly dány na „převýchovu“ do Říše, Důvodem vyhlazení obce – v rámci tzv. „heydrichiády“ – bylo ukrývání vysílačky „Libuše“ parašutistického výsadku Silver A.

Výroční den připadá v roce 2022 na pátek.

Použité odkazy:

- Památník Ležáky

<https://www.lezaky-memorial.cz/>

- Památník Záměček

<https://www.zamecek-memorial.cz/>

Použitá literatura:

KYNCL, Vojtěch: Bez výčitek: genocida Čechů po atentátu na Reinharda Heydricha. Praha: Historický ústav, 2012 (ISBN 978-80-7286-197-2)

C.5 24. říjen 1942

V tento den – **v sobotu 24. října 1942** – proběhla v koncentračním táboře Mauthausen první z poprav pomocníků a rodinných příslušníků parašutistů zatčených a odsouzených v rámci tzv. „heydrichiády“. Ten den bylo popraveno celkem 262 mužů, žen, ... a dětí. Druhá skupina (31 osob) byla popravena v úterý dne 26. ledna 1943, poslední muž ještě ve středu dne 3. února 1943. Celkem bylo takto **popraveno 294 osob, z toho 150 žen.**

Výroční den (24. října) připadá v roce 2022 na pondělí.

Použité odkazy:

<https://www.fronta.cz/kalendar/poprava-262-spolupracovniku-parasutistu-v-mauthausenu>

Použitá literatura:

AMORT, Čestmír: Heydrichiáda. Praha: Naše vojsko, 1965. 319 s.

D. Možnosti a druhy poštovních materiálů

V této části popisují materiály, které lze – v první polovině roku 2022 – využít pro připomenutí událostí zmíněných v části „C“. Jedná se – z větší části – o poštovní produkty, které realizuje (na základě objednávek soukromých subjektů) státní podnik Česká pošta. Některé další je pak možno realizovat tzv. „na přímo“, tedy jiným soukromým subjektem (a tedy i zapsaným Spolkem).

Obecně je možno je rozdělit na tzv. poštovní ceniny (tedy poštovní známky či dopisnice) a další poštovní materiály (příležitostná poštovní razítka, příležitostné poštovní nálepky na doporučené dopisy, příležitostné propagační štočky v digitálních výplatních strojích užívaných s.p. Česká pošta).

Samozřejmě od výše uvedených materiálů lze pro sběratele, filatelisty či další veřejnost realizovat odvozené materiály například typu: obálek prvního dne vydání (FDC), pamětních obálek (PaO), pamětních listů (PaL), či analogických pohlednic (CM). Popis těchto „odvozených materiálů“ není předmětem této práce.

V dalších podkapitolách jsou tak zmíněny podrobněji pouze základní materiály:

1. vlastní známky,
2. známky s přitisky,
3. poštovní dopisnice přitiskové,
4. příležitostná poštovní razítka,
5. příležitostné poštovní nálepky na doporučené dopisy (tzv. R-nálepky),
6. příležitostné cenné nálepky (tzv. nálepky APOST),
7. příležitostné propagační štočky v digitálních výplatních strojích.

Kromě „základních materiálů“ lze realizovat i další, které z historického hlediska byly používány již od dob první Československé republiky (1918-1939) – v tomto případě propagačních štoček do poštovních orážecích strojů. Zde je však třeba upozornit na skutečnost, že tento způsob propagace je na ústupu, neboť velmi

výrazně klesá počet přepravené listovní korespondence a tak by tento druh propagace nebyl efektivní. To se týká i propagace formou propagačních štočků osazených do poštovních výplatních strojů (obvykle systému POSTALIA), který začal být výrazněji používán u Československé pošty na konci sedmdesátých let. Po přelomu tisíciletí byl (je) používán spíše výjimečně. Ostatně to souvisí i s postupným vyřazováním těchto strojů vzhledem k digitalizaci a dálkovému monitorování jejich provozu.

D.1 Vlastní známky

Ve zjednodušené definici na svých webových stránkách (www.ceskaposta.cz) státní podnik Česká pošta uvádí, že „*Vlastní známka je druh Písmenové známky, která umožňuje klientovi umístit do obrazové části vlastní motiv nebo logo své firmy.*“.

Tento poštovní produkt byl poprvé realizován s.p. Česká pošta roku 2012. Znamky mohou být (stav: květen 2022) vydány buď v archové úpravě (**tiskový list – TL** – obsahuje 25 známkových polí) nebo v podobě tzv. **známkového sešitku (ZS** – obsahuje 8 známkových polí). Poštovní známky mohou být stejných či různých motivů, totéž platí o nominální hodnotě, která je udávána v podobě písmene. Rovněž mohou být několika formátů (obdélník na výšku či šířku – jak v provedení archovém či sešitkovém, kruhový formát – pouze v archovém provedení).

Použitelné nominální hodnoty poštovních známek (květen 2022) jsou následující:

„**B**“ (= ekvivalent **19,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) v tuzemsku v tzv. ekonomickém způsobu doručení,

„**A**“ (= ekvivalent **26,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) v tuzemsku ve zrychleném (tzv. „D+1“) způsobu doručení,

„**E**“ (= ekvivalent **39,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) zaslané do evropských zemí „prioritně“ (E = Evropa),

„**Z**“ (= ekvivalent **45,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) zaslané do mimoevropských zemí „prioritně“ (Z = Zámorí).

Vlastním známám se věnuji od jejich vzniku v roce 2012, v roce 2015 jsem napsal „Katalog vlastních známek České republiky (2012-2015)“. Realizaci vlastních známek se věnuji od roku 2017, doposud byly realizovány následující emise (příčemž některé i autorsky):

„**SEDOP TAXI PRAHA**“ (2017, katalogové označení emise VZ TL 0070, katalogové označení známek: VZ 0627 – VZ 0651), celkem 25 ks známek různých motivů nominální hodnoty „A“,
(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/vlastni-znamka/prehled-vydanych-vlastnich-znamek>)

„**SVĚT FILATELIE**“ (2018, katalogové označení emise VZ TL 0083, katalogové označení známek: VZ 0777 – VZ 0801), celkem 25 ks známek různých motivů nominální hodnoty „A“,
(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/vlastni-znamka/prehled-vydanych-vlastnich-znamek>)

„**MUŽI 28. ŘÍJNA 1918**“ (2018, katalogové označení emise VZ ZS 0088, katalogové označení známek: VZ 0850 – VZ 0857), autor známek: Slavomír Primák, celkem 8 ks známek různých motivů nominální hodnoty „A“,
(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/vlastni-znamka/prehled-vydanych-vlastnich-znamek>)

„**VÁCLAV IV.**“ (2019, katalogové označení emise VZ ZS 0094, katalogové označení známek: VZ 0895 – VZ 0902), celkem 8 ks známek různých motivů nominální hodnoty „A“,

<https://www.ceskaposta.cz/vlastni-znamka/prehled-vydanych-vlastnich-znamek>)

(2020, katalogové označení emise VZ TL 0110, katalogové označení známek: VZ 1005 – VZ 1029), celkem 25 ks známek různých motivů nominální hodnoty „B“,

<https://www.ceskaposta.cz/vlastni-znamka/prehled-vydanych-vlastnich-znamek>)

- stránky produktu „vlastní známky“ s.p. Česká pošta

<https://www.ceskaposta.cz/vlastni-znamka>

Neumann, J., a kol.: KATALOG
VLASTNÍCH ZNÁMEK (vzorová, veřejná, a
privátní vydání) Česká republika 2012-2015. I.
vydání, Plzeň, NEWSPHILA 2015 (ISBN: 978-
80-88093-00-8)

D.2 Známky s přitisky

Ve zjednodušené definici na svých webových stránkách (www.ceskaposta.cz) státní podnik Česká pošta uvádí, že *„Pro obdivovatele známek nabízíme zajímavou možnost. Na přitiskový kupon u známky Vám vytiskneme vlastní motiv.“*.

Název této služby – či produktu – je od svého vzniku poněkud zavádějící. Nejedná se o „známky s přitisky“, ale o „známky s kupónem opatřeným přitiskem“. Uznávám, že vydavatel měl velmi ztíženou práci při zjednodušené propagaci této služby, neboť vysvětlit nefilatelistické veřejnosti pojem kupónu, jeho spojení se známkou a následné potištění obrazovým či textovým motivem, může být (a je) velmi složité.

Tento poštovní produkt byl poprvé realizován s.p. Česká pošta roku 2003, od byly poprvé vydávány známky s natištěnou nominální hodnotou. Vzhledem k postupnému rušení haléřových hodnot byly od roku 2010 postupně vydávány poštovní známky s hodnotou udávanou písmenem. Na kupóny těchto známek lze dnes realizovat přitisky.

Známky společně s kupóny (stav: květen 2022) jsou vydávány v archové úpravě tiskového listu (TL) který obsahuje buď devět (od roku 2010) nebo sedm (od roku 2021) poštovních známek a další počet kupónů, které je možno potisknout.

Poštovní známky na tiskovém listu jsou stejných motivů, totéž platí o nominální hodnotě, která je udávána v podobě písmene. Rovněž jsou vydávány v několika formátech (obdélník na výšku či šířku).

Celkem je pro devítibloky k dispozici sedmnáct známek s různými motivy a pro sedmibloky známky tři.

Použitelné nominální hodnoty poštovních známek (stav: květen 2022) jsou následující:

„**B**“ (= ekvivalent **19,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) v tuzemsku v tzv. ekonomickém způsobu doručení,

„**A**“ (= ekvivalent **26,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) v tuzemsku ve zrychleném (tzv. „D+1“) způsobu doručení,

„**E**“ (= ekvivalent **39,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) zaslané do evropských zemí „prioritně“ (E = Evropa),

„**Z**“ (= ekvivalent **45,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) zaslané do mimoevropských zemí „prioritně“ (Z = Zámorí).

Známkám s kupóny opatřenými přitiskem se věnuji od roku 2013 (tedy od doby po vydání známek s písmenovou hodnotou). Doposud byly realizovány následující emise:

„**Československé letecké stíhací perutě RAF**“ (310., 312., a 313. perut'), datum vydání: 29.07.2013, celkem tři tiskové listy, nominální hodnota známek „**A**“, motiv známek „**Brána s pávem**“,

(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky-s-pritisky/prehled-vydanych-znamek-s-pritiskem>)

„**Bitva u Chlumce a Přestanova (1813)**“, datum vydání: 27.08.2013, celkem čtyři tiskové listy, nominální hodnota známek „**A**“, motiv známek „**Brána s pávem**“,

(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky-s-pritisky/prehled-vydanych-znamek-s-pritiskem>)

„**600. výročí pražské defenestrace**“, datum vydání: 29.07.2019, celkem jeden tiskový list, nominální hodnota známek „E“, motiv známek „**Růže nad Prahou**“,

(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky-s-pritisky/prehled-vydanych-znamek-s-pritiskem>)

„**Pernarec – 800 let**“, datum vydání: 02.08.2019, celkem jeden tiskový list, nominální hodnota známek „A“, motiv známek „**Regionální motiv**“,

(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky-s-pritisky/prehled-vydanych-znamek-s-pritiskem>)

„**120. výročí narození Oldřicha Nového**“, datum vydání: 02.08.2019, celkem jeden tiskový list, nominální hodnota známek „A“, motiv známek „**Brána s pávem**“,

(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky-s-pritisky/prehled-vydanych-znamek-s-pritiskem>)

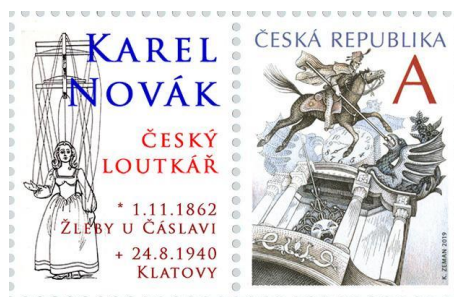
„**První československé příležitostné razítko – 100 let**“, datum vydání: 02.08.2019, celkem jeden tiskový list, nominální hodnota známek „A“, motiv známek „**Alfons Mucha: Hradčany**“,

(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky-s-pritisky/prehled-vydanych-znamek-s-pritiskem>)

„**Karel Novák – český loutkář**“, datum vydání: 18.08.2020, celkem jeden tiskový list, nominální hodnota známek „A“, motiv známek „**Vítěz nad časem**“,

(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky-s-pritisky/prehled-vydanych-znamek-s-pritiskem>)

„Svatá Ludmila (921-2021)“ (hradiště Tetín, Pražský hrad, Levý Hradec), datum vydání: 08.09.2021, celkem tři tiskové listy, nominální hodnota známek „A“, „E“, a „A“, motiv známek: „Vítěz nad časem“, „Růže nad Prahou“, a „Brána s pávem“,

(odkaz na webové stránky s.p. Česká pošta:

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky-s-pritisky/prehled-vydanych-znamek-s-pritiskem>)

Použité odkazy:

- stránky produktu „známky s přitisky“ s.p.

Česká pošta

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky-s-pritisky>

Použitá literatura:

Beneš, F.: Specializovaná příručka pro sběratele poštovních známek a celin České republiky 1993-2019. I. vydání, Praha, POFIS 2019 (ISBN: 978-80-86405-46-9), vydání známek určených pro přitisky – průběžně číslované (od roku 2003),

Specializovaný katalog známek Česká republika 1993-2016. I. vydání, Praha, FILATELIE PĚNKAVA (ISBN není uvedeno), část známky určené pro přitisky, str. 446-461.

D.3 Poštovní dopisnice přitiskové

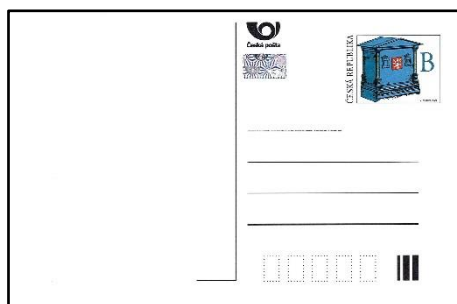
Ve zjednodušené definici na svých webových stránkách (www.ceskaposta.cz) státní podnik Česká pošta uvádí, že „*Celiny jsou poštovní ceniny s natištěnou známkou nebo nadpisem (např. dopisnice, lidově „korespondáky“, atd.).*“, dále „*Poštovní dopisnice – druh listovní zásilky stanovených rozměrů (formát A6, rozměrů 105 mm x 148 mm) sloužící pro kratší sdělení, lístek z kartónu s vytištěnou poštovní známkou.*“. **Přítiskové poštovní dopisnice** dále definuje jako: „*Přítiskové - dopisnice s natištěnou známkou a volnou levou částí určenou pro přitisky. Prodejní cena přítiskové dopisnice bez DPH se rovná její nominální hodnotě, tvořené součtem nominální hodnoty natištěné známky a ceny nosiče ve výši 1 Kč/1ks.*“

Tento poštovní produkt byl státním podnikem Česká pošta převzat od předchozí (federální) Československé pošty po vzniku samostatného státu dne 1. ledna 1993. Až do 30. září 1993 bylo možno používat původní československé celiny, tedy i korespondenční lístky (poštovní dopisnice) speciálně určené pro přitisky (hodnot 1,00 CSK, a 5,00 CSK s motivem natištěné známky „Postilion na koni“ vydané v roce 1991).

První přítiskové dopisnice s motivem natištěné známky „Poštovní posel“ byly vydány v samostatném státě již 3. srpna 1993. Od roku 2010 jsou postupně vydávány přítiskové dopisnice s natištěnou známkou, která má nominální hodnotu udanou písmenným označením.

Celkem jsou v současnosti (stav: květen 2022) k dispozici následující poštovní přítiskové dopisnice s těmito natištěnými poštovními známkami:

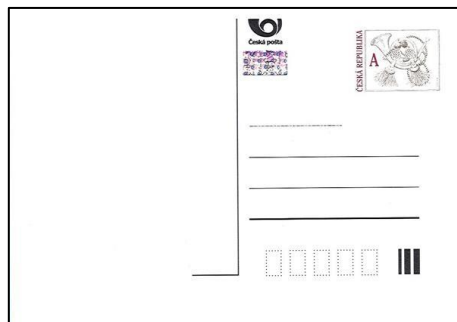
„**B**“ (= ekvivalent **19,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) v tuzemsku v tzv. ekonomickém způsobu doručení, známka vzoru „**Poštovní schránka**“, datum vydání: 25.11.2020

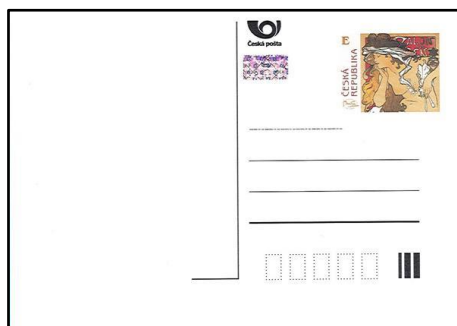
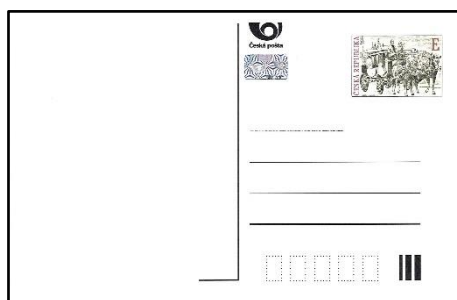
„**A**“ (= ekvivalent **26,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) v tuzemsku ve zrychleném (tzv. „D+1“) způsobu doručení, známka vzoru „**Poštovní trubka**“, datum vydání: 20.01.2011,

„**E**“ (= ekvivalent **39,00 CZK**)

standardní psaní I. hmotnostního stupně (tj. do 50 gramů) zaslané do evropských zemí „prioritně“ (E = Evropa), známka vzoru „**Historický poštovní dostavník**“, datum vydání: 15.09.2010, známka vzoru „**Alfons Mucha: Salon des Cent**“, datum vydání: 13.03.2019,

Vydávání příležitostných a propagačních poštovních dopisnic, kdy slouží jako určitý „polotovar“ poštovní přitisková dopisnice se věnují již od roku 2006. V letech 2006 až 2012 byly realizovány (vydávány) společností PRESSFIL Plzeň s.r.o., od roku 2013 doposud zapsaným spolek NEWSPHILA (s logem „PRESSFIL“, případně „NEWSPHILA“).

Od roku 2011 veškeré motivy vydávaných přitiskových poštovních dopisnic realizují i autorsky.

Použité odkazy:

- stránky produktu „obecné informace k celinám“ s.p. Česká pošta

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/postovni-celiny/obecné-informace-k-celinam>

- stránky produktu „poštovní dopisnice přítiskové“ s.p. Česká pošta

https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/postovni-celiny/postovni-dopisnice?p_auth=3FQ3RotE&p_p_id=Philatelyportletspring_WAR_PhilatelyportletSpring&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&Philatelyportletspring_WAR_PhilatelyportletSpring_formName=productListForm

- seznam příležitostných poštovních dopisnic PRESSFIL 2006-2016

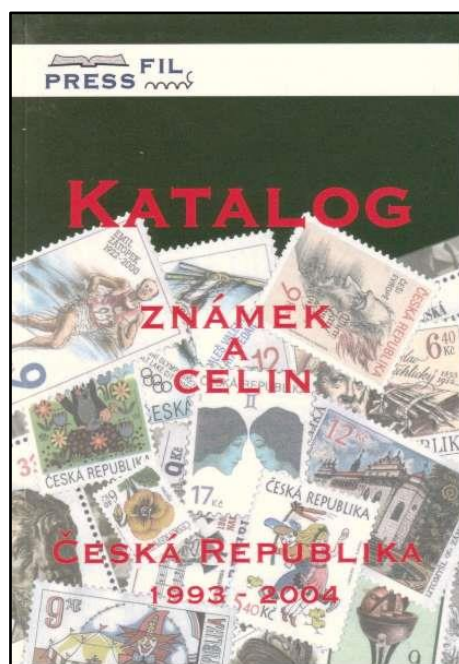
<http://dopisnice.blogspot.com/>

Použitá literatura:

Beneš, F.: Specializovaná příručka pro sběratele poštovních známek a celin České republiky 1993-2019. I. vydání, Praha, POFIS 2019 (ISBN: 978-80-86405-46-9), část celiny – dopisnice s natištěnou známkou, str. 197-251,

Specializovaný katalog známek Česká republika 1993-2016. I. vydání, Praha, FILATELIE PĚNKAVA (ISBN není uvedeno), poštovní dopisnice, str. 348-390,

Neumann, J., Václavovič, J.: KATALOG ZNÁMEK A CELIN Česká republika 1993-2006, 1. vydání, Plzeň, PRESSFIL 2006 (ISBN: 80-87043-00-6), část Dopisnice s natištěnou známkou, str. 133-172.

D.4 Příležitostná poštovní razítka

Na svých webových stránkách (www.ceskaposta.cz) státní podnik definici příležitostného poštovního razítka neuvádí. Tedy jednoznačně předpokládá, že všichni možní zájemci o tomto produktu veškeré informace mají k dispozici.

Informace se tak omezuje pouze na sdělení „*Pořadatelé filatelistických, společenských, sportovních a jiných akcí mohou využít nabídky České pošty, s.p., aby po určitou dobu používala **ruční příležitostná poštovní razítka** s vybraným textem nebo grafickým motivem.*“

Pro potřeby této práce je možno definovat příležitostné poštovní razítko jako razítko ruční, které nemusí mít obvyklý kruhový tvar, je obvykle užíváno u příležitostné poštovní přepážky (umístěné na poště či mimo ni). Na rozdíl od klasických razítek obsahuje příležitostný text a obvykle i kresbu. Tato razítka bývala a jsou ručně rytá, v současnosti mohou být rytá i za pomoci softwaru a ryteckých strojů. Příležitostná poštovní razítka obsahují název pošty (bez uvedení PSČ = poštovního směrovacího čísla, před názvem), den používání razítka (ve tvaru xx.xx.xxxx. den, měsíc a rok), a neobsahují – oproti razítkům denním – hodinový údaj.

Tento poštovní produkt byl státním podnikem Česká pošta převzat od předchozí (federální) Československé pošty po vzniku samostatného státu dne 1. ledna 1993. Obecně lze říci, že používání příležitostných poštovních razítek se ustálilo za první Československé republiky (1918-1938), kdy byly definovány zásady jejich používání, forma používání (poštovní úřady či příležitostné poštovní přepážky umístěné mimo ně), barevnost razítek, a možnost získávání dodatečných otisků. Tato praxe se pak historicky „propsala“ do předpisů a ustanovení jednotlivých poštovních správ dalších státních útvarů na našem území.

V této souvislosti je třeba zmínit i jeden historický relikv, který se „propal“ z předchozích období i do schvalovacího a objednávacího procesu při používání příležitostných poštovních razítek u státního podniku Česká pošta. Ta na svých webových stránkách uvádí, že „***Žádosti musí být z provozních důvodů podány 3 měsíce před termínem konání akce. Po této lhůtě žádosti nemohou být standardně povolovány (z důvodu zajištění kvalitního a včasného informačního servisu pro rovný přístup všech zájemců o získání otisků razítek k datu používání).***“. Samozřejmě, toto pravidlo v době jeho zavádění na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století mělo své opodstatnění (informace o těchto razítkách vycházely v tištěných Poštovních věstnících, dále byly směřovány do filatelistického tisku). Domnívám se, že v době pokročilé digitalizace toto pravidlo by mělo být změněno, a to i s ohledem na fakt, že tištěné informace s.p. Česká pošta již byly zrušeny a sám podnik informace uvádí pouze na svých webových stránkách.

Ještě poslední důležitá informace v souvislosti s používáním příležitostných poštovních razítek. Jejich výrobu platí objednavatel, přičemž razítko zůstává v majetku pošty a následně končí v archivním fondu příležitostných razítek v Poštovním muzeu v Praze. Objednavatel zároveň platí za používání razítka (ať již na poště či u příležitostné poštovní přepážky mimo ni) sazbu dle Ceníku s.p. Česká pošta.

Sbírání příležitostných poštovních razítek – resp. jejich katalogizaci – se věnuji již několik desítek let. Na přelomu tisíciletí jsem kompletně prošel veškeré tištěné informace o používání příležitostných razítek v období první Československé a druhé Česko-Slovenské republiky (1918-1939) a to jak ve filatelistickém tisku, v poštovních věstnících (Ministerstva pošt a telegrafů, resp. jednotlivých Poštovních ředitelství), a dalších pramenech. Výsledkem bylo zpracování seznamů, které pak byly – díky laskavosti tehdejších pracovníků Poštovního muzea

– konfrontovány se sbírkovým fondem těchto razítek. Následně jsem výsledky zpracoval do katalogu těchto razítek.

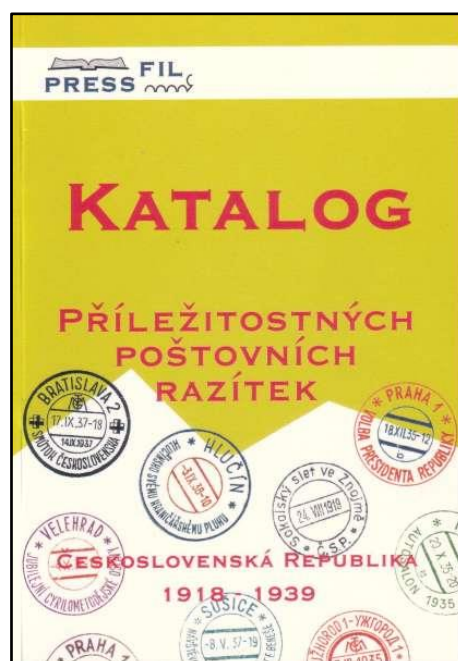
Navrhování příležitostných poštovních razítek se věnuji od roku 1990, tedy ještě za federace. Od tohoto roku jsem navrhl několik desítek příležitostných poštovních razítek.

Použité odkazy:

- stránky produktu „příležitostná poštovní razítka“ s.p. Česká pošta
<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/prilezitostna-razitka>
- stránky produktu „podmínky pro objednání“ s.p. Česká pošta
<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/prilezitostna-razitka/podminky-pro-objednani>
- stránky produktu „Ceník služeb České pošty“ s.p. Česká pošta (v platném znění od 01.02.2022), část VII. ZVLÁŠTNÍ SLUŽBY, bod 4) a 5), strana 37
<https://www.ceskaposta.cz/ke-stazeni/cenik-sluzeb-ceske-posty>

Použitá literatura:

Neumann, J., Václavovič, J.: KATALOG PŘÍLEŽITOSTNÝCH POŠTOVNÍCH RAZÍTEK Československá republika 1918-1939, 1. vydání, Plzeň, PRESSFIL 2004 (ISBN: 80-903236-6-9).

D.5 Příležitostné poštovní nálepky na doporučené dopisy

Na svých webových stránkách (www.ceskaposta.cz) státní podnik definici příležitostného poštovní nálepky na doporučené dopisy (tzv. R-nálepky) neuvádí. Tedy jednoznačně předpokládá, že všichni možní zájemci o tomto produktu veškeré informace mají k dispozici

Informace se tak omezuje pouze na sdělení „*Pořadatelé filatelistických, společenských, sportovních a jiných akcí mohou využít nabídky České pošty, s.p., aby po určitou dobu používala příležitostné cenné nálepky Apost, **příležitostné R-nálepky** s vybraným textem nebo grafickým motivem.*“

Pro potřeby této práce je možno definovat příležitostnou poštovní nálepku na doporučené dopisy (tzv. R-nálepku) jako nálepku, kterou je označena zapsaná

zásilka, tedy doporučený dopis. Tato je stejná jako klasická nálepka, tedy obsahuje název poštovního úřadu, pořadové číslo a čárový kód, je však o něco

větších rozměrů, tak aby v její spodní části mohl být vtištěn příležitostný text či obrázek.

Klasické nálepky jsou na pošty dodávány v kotoučích (obvykle po tisíci kusech), příležitostné R-

nálepky v arších, které obsahují 24 kusů nálepek. Nejmenší množství které lze takto objednat je 480 kusů (tedy dvacet archů). Do roku 2010 byly R-nálepky používány v klasické podobě (malý formát, název pošty a číslo), po tomto datu již pouze s čárovým kódem. Po dodání na příslušnou poštu jsou od data vydání používány tzv. „do spotřebování“.

Tento poštovní produkt byl státním podnikem Česká pošta převzat od předchozí (federální) Československé pošty po vzniku samostatného státu dne 1. ledna 1993. Obecně lze říci, že používání příležitostných poštovních nálepek na doporučené dopisy (tzv. R-nálepky) se ustálilo za první Československé republiky (1918-1938), kdy byly definovány zásady jejich používání, forma používání (příležitostné poštovní úřady). Tato praxe se pak historicky „propsala“ do předpisů a ustanovení jednotlivých poštovních správ dalších státních útvarů na našem území.

V této souvislosti je třeba zmínit i jeden historický relik, který se „propsal“ z předchozích období i do schvalovacího a objednávacího procesu při používání příležitostných poštovních R-nálepek u státního podniku Česká pošta. Ta na svých webových stránkách uvádí, že „***Žádosti musí být z provozních důvodů podány 3 měsíce před termínem konání akce. Po této lhůtě žádosti nemohou být standardně povolovány (z důvodu zajištění kvalitního a včasného informačního servisu pro rovný přístup všech zájemců o zejména výrobu příležitostných R-nálepek, které jsou časově náročnější).***“.

Samozřejmě, toto pravidlo v době jeho zavádění na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století mělo své opodstatnění (informace o těchto nálepkách vycházely v tištěných Poštovních věstnících, dále byly směřovány do filatelistického tisku). Domnívám se, že v době pokročilé digitalizace toto pravidlo by mělo být změněno, a to i s ohledem na fakt, že tištěné informace s.p. Česká pošta již byly zrušeny a sám podnik informace uvádí pouze na svých webových stránkách.

Sbírání příležitostných doporučených nálepek (tzv. R-nálepek) – resp. jejich katalogizaci – se věnuji již několik desítek let. V roce 2006 jsem výsledky zpracoval do katalogu těchto nálepek, používaných v období České republiky v letech 1993-2006.

Navrhování příležitostných poštovních nálepek na doporučené dopisy se věnuji od roku 1990, tedy ještě za federace. Od tohoto roku jsem navrhl několik desítek příležitostných poštovních R-nálepek.

Použité odkazy:

- stránky produktu „příležitostné nálepky“ s.p. Česká pošta

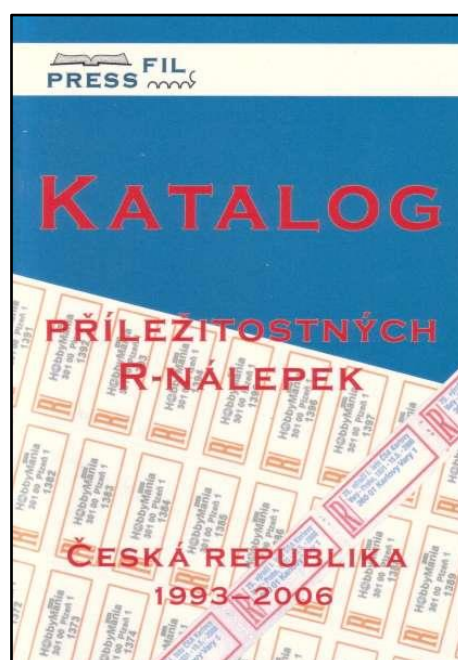
<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/prilezitostne-nalepky>

- stránky produktu „podmínky pro objednání“ s.p. Česká pošta

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/prilezitostne-nalepky/podminky-pro-objednani>

Použitá literatura:

Neumann, J., Václavovič, J.: KATALOG PŘÍLEŽITOSTNÝCH R-NÁLEPEK Česká republika 1993-2006, 1. vydání, Plzeň, PRESSFIL 2006 (ISBN: 80-87043-01-4).

D.6 Příležitostné cenné nálepky (tzv. nálepky APOST)

Na svých webových stránkách (www.ceskaposta.cz) státní podnik definici příležitostné cenné nálepky (tzv. nálepky Apost) neuvádí. Tedy jednoznačně předpokládá, že všichni možní zájemci o tomto produktu veškeré informace mají k dispozici. Informace se tak omezuje pouze na sdělení „*Pořadatelé filatelistických, společenských, sportovních a jiných akcí mohou využít nabídky České pošty, s.p., aby po určitou dobu používala **příležitostné cenné nálepky Apost**, příležitostné R-nálepky s vybraným textem nebo grafickým motivem.*“

Pro potřeby této práce je možno definovat příležitostnou cennou nálepku (tzv. nálepku Apost) jako nálepku, která je vylepena na zásilce, na níž je vyznačeno (vytištěno) celé výplatné, případně pouze jeho část. Tyto nálepky začaly být používány v roce 1994, jako součást tehdy zaváděného systému automatizace poštovních přepážek „APOST“. Příležitostné a propagační texty začaly být používány ve větší míře od roku 2001.

Příležitostný či propagační text je vypisován na cennou nálepku společně s dalšími údaji při podání poštovní zásilky na počítačové tiskárně přímo na přepážce pošty.

Použité odkazy:

- stránky produktu „příležitostné nálepky“ s.p. Česká pošta
<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/prilezitostne-nalepky>
- stránky produktu „podmínky pro objednání“ s.p. Česká pošta
<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/prilezitostne-nalepky/podminky-pro-objednani>

Použitá literatura:

-

D.7 Příležitostné propagační štočky v digitálních výplatních strojích

Na svých webových stránkách (www.ceskaposta.cz) státní podnik Česká pošta tuto možnost propagace vůbec neuvádí. Přesto je možná.

Postupně, kdy se začaly fyzicky „odžít“ používané výplatní poštovní stroje – obvykle systému POSTALIA – na jednotlivých poštách, byla Česká pošta postavena před otázkou jejich nahrazení. Po výběrovém řízení byly dodávány výplatní stroje od jednoho dodavatele, přičemž se již přešlo na vzdálenou správu (dálkové monitorování jejich provozu). Tyto výplatní stroje jsou umístěny na vybraných poštách, jejich otisky jsou v modré barvě, zároveň již nejsou tisknuty formou vyrobených štočků, ale digitální formou.

Stejně jako jsou tyto stroje standardně dodávány oprávněným uživatelům na základě smlouvy, kteří mají po levé straně (od povinných údajů pošty) prostor pro umístění „štočku“ (tedy v digitální formě), kde uvádí údaje o společnosti, firmě, kontaktní údaje, logo společnosti či obrazový motiv, tento prostor je i u strojů používaných s.p. Česká pošta, ale tam je volný.

Poprvé byl tento stroj, umístěný na poště „**301 00 PLZEŇ 1**“ osazen ve dnech 11. až 18. května 2019 propagací s obrazovým motivem (logem) a textem „**JUBILEE 50 th Grand Prix of Plzeň 2019 LIBERATION**“ k mezinárodním střeleckým závodům.

V této souvislosti lze konstatovat, že se jedná o nový sběratelský obor v rámci sbírání poštovních materiálů České republiky. Zatím (stav k 8. květnu 2022) bylo takto osazeno (poslední dne 3. května 2022) celkem dvacet osm propagačních štočků.

Použité odkazy:

-

Použitá literatura:

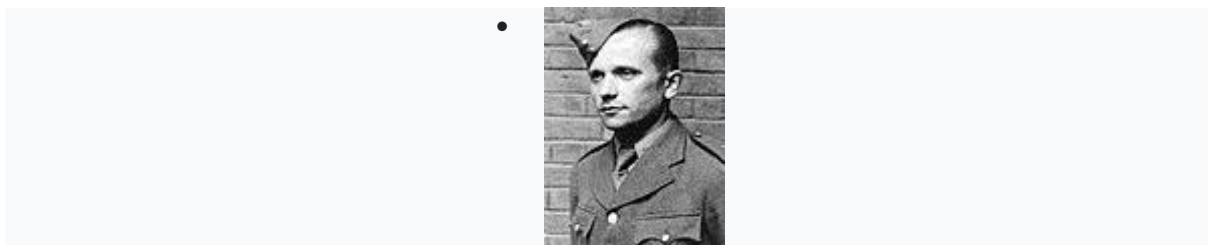
-

E. Použitá grafická řešení pro ztvárnění osob

Vzhledem k tomu, že k připomenutí událostí z **27. května 1942** a **18. června 1942** bylo – dle mého názoru – nutno „ukázat“ tváře jednotlivých parašutistů, nechtěl jsem je prezentovat dle již notoricky známých fotografií. Jako vhodná alternativa se jevilo použití perokreseb, kde by došlo ke sjednocení velikostí obličejů.

Pro tento úkol byl osloven grafik a medailér pan Slavomil Primák, se kterým byly dobré zkušenosti při vydání emise vlastních známek „**Muži 28. října 1918**“. Osloven byl koncem února a od začátku března na tomto úkolu postupně pracoval.

Při zadání bylo nutno provést – vzhledem k předběžné opatrnosti – průzkum v oblasti autorských práv k fotografiím, které byly dodány jako podklady k následujícím kresbám:

Jozef Gabčík

Jan Kubiš

Adolf Opálka

Josef Valčík

Josef Bublík

Jan Hrubý

Jaroslav Švarc

Všechny tyto fotografie byly vytvořeny vládou Velké Británie a splňují veškeré podmínky Britského autorského práva pro vládní výtvoř (Crown Copyright). Navíc jsou používány pro vznik nového (případně odvozeného) autorského díla – tedy perokreseb.

Pro úplnost přidávám citaci, kterou je upraveno Britské autorské právo pro vládní výtvoř (v anglické verzi a českém překladu):

This work created by the United Kingdom Government is in the public domain. This is because it is one of the following:

It is a photograph taken prior to 1 June 1957; or

It was published prior to 1972; or

It is an artistic work other than a photograph or engraving (e.g. a painting) which was created prior to 1972.

HMSO (His/Her Majesty's Stationery Office) has declared that the expiry of Crown Copyrights applies worldwide (ref: HMSO Email Reply).

Toto dílo vytvořené vládou Spojeného království je volné. Je to proto, že se jedná o jednu z následujících možností:

je to fotografie pořízená před 1. červnem 1957; nebo

vyšlo před rokem 1972; nebo

je to umělecké dílo jiné než fotografie nebo rytina (např. obraz), které bylo vytvořeno před rokem 1972.

HMSO (His/Her Majesty's Stationery Office) prohlásilo, že vypršení platnosti Crown Copyrights (Britské autorské právo pro vládní výtvoř) platí celosvětově (viz: HMSO Email Reply).

Poslední – osmá fotografie – tedy pravoslavný chrám svatého Cyrila a Metoděje – pochází přímo z digitálního archivu NEWSPHILA, číslo položky „K4564“. Jedná se o fotografii z 28. září roku 1935, tedy ze dne, kdy byl chrám vysvěcen jako pravoslavný.

Výsledné podklady ve formě perokreseb byly postupně dodány na počátku dubna 2022, následně bylo přikročeno k jejich zpracování do uvažovaných poštovních produktů (viz část F).

Použité podklady:

- fotografie parašutistů (Crown Copyrights)
- digitální archiv NEWSPHILA, položka „K4564“
- korespondence NEWSPHILA – Slavomír Primák

Použité odkazy:

-

Použitá literatura:

-

F. Přípravované materiály k realizaci

Na základě vyhodnocení jednotlivých významných dat k připomenutí **80. výročí událostí roku 1942 v Protektorátu Čechy a Morava**, která jsou následovná (viz část C.):

- 27. květen 1942,
- 10. červen 1942,
- 18. červen 1942,
- 24. červen 1942, a
- 24. říjen 1942,

je naplánováno využití následujících druhů poštovních materiálů:

1. vlastní známky,
2. známky s přitisky,
3. poštovní dopisnice přitiskové,
4. příležitostná poštovní razítka,
5. příležitostné poštovní nálepky na doporučené dopisy (tzv. R-nálepky),
6. příležitostné cenné nálepky (tzv. nálepky APOST),
7. příležitostné propagační štočky v digitálních výplatních strojích.

Kromě výše uvedených materiálů je možno ještě realizovat tzv. „odvozené materiály“ určené pro sběratelskou veřejnost. Například obálky prvního dne vydání (FDC), pamětní obálky (PaL), analogické pohlednice (CM), pamětní listy (PaL). To vše je již nad rámec této práce a tedy tyto materiály nebudou dále zmiňovány.

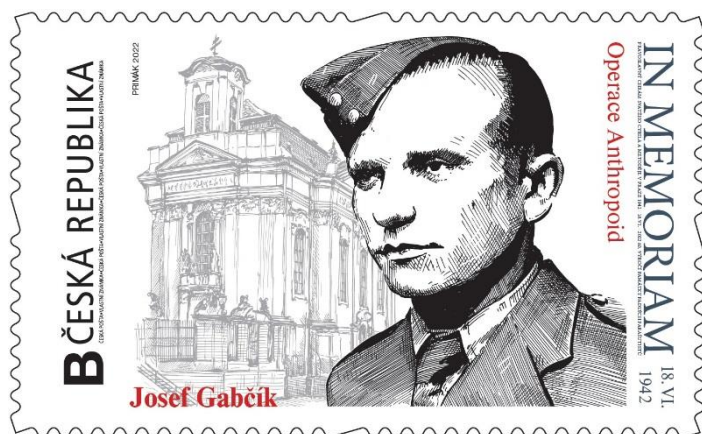
F.1 Vlastní známky

V týdnu před výročním datem 18. června, kdy proběhl boj našich parašutistů v pravoslavném kostele svatého Cyrila a Metoděje v Resslově ulici v Praze vydat vlastní známky v podobě známkového sešitku (ZS).

Známkový sešitek by měl obsahovat celkem osm poštovních známek nominální hodnoty „B“. Pro grafické návrhy byly použity kresby grafika a medailéra pana Slavomíra Primáka.

Ještě k vlastní koncepci grafického vzhledu jednotlivých poštovních známek. Určitým „vyvážením“ nominální hodnoty („B“) a názvu státu („ČESKÁ REPUBLIKA“) podtrženého mikrotiskem je na opačné straně text „IN MEMORIAM“ doplněný datem ve dvouřádkovém provedení ve tvaru „18. VI. / 1942“. Text „IN MEMORIAM“ je podtržený (ve formě mikrotisku) textem „PRAVOSLAVNÝ CHRÁM SVATÉHO CYRILA A METODĚJE V PRAZE 1942 – 18.VI. – 2022 80. VÝROČÍ PAMÁTKY PADLÝCH PARAŠUTISTŮ“. Známky jsou standardně vloženy do plochy známkového sešitku (ZS) a prostor mezi nimi je vyplněn bílou barvou.

Barevnost vycházela z konceptu kreseb v barvě černé (vlastní portrét, resp. šedé – kresba kostela) doplněné o barvu podkladu – bílou, logotypu projektu – modrou, a dvěma texty (jména parašutisty a názvu operace) – červenou. Tedy barev prvorepublikové československé vlajky.

VZ „IN MEMORIAM 18.VI. 1942“ (vlastní známka, katalogové číslo: VZ xxxx, pořadí ve známkovém sešitku: 01)
Námět známky: **Josef Gabčík**, v pozadí Pravoslavný chrám

svatého Cyrila a Metoděje v Praze, jméno parašutisty umístěno pod chrámem, jméno operace „Operace Anthropoid“ umístěno pod textem „IN MEMORIAM“.

Barevné provedení známky: podklad bílá, logotyp projektu (IN MEMORIAM) modrá, texty červené, obrazová část černá (portrét) a šedá (kostel).

Rok vydání emise „2022“ je umístěno za jménem autora „PRIMÁK“, vše pod textem nominální hodnoty a názvu státu „B ČESKÁ REPUBLIKA“.

VZ „**IN MEMORIAM 18.VI. 1942**“ (vlastní známka, katalogové číslo: VZ xxxx, pořadí ve známkovém sešitku: 02)

Námět známky: **Jan Kubiš**, v pozadí Pravoslavný chrám

svatého Cyrila a Metoděje v Praze, jméno parašutisty umístěno pod chrámem, jméno operace „Operace Anthropoid“ umístěno pod textem „IN MEMORIAM“.

Barevné provedení známky: podklad bílá, logotyp projektu (IN MEMORIAM) modrá, texty červené, obrazová část černá (portrét) a šedá (kostel).

Rok vydání emise „2022“ je umístěno za jménem autora „PRIMÁK“, vše pod textem nominální hodnoty a názvu státu „B ČESKÁ REPUBLIKA“.

VZ „**IN MEMORIAM 18.VI. 1942**“ (vlastní známka, katalogové číslo: VZ xxxx, pořadí ve známkovém sešitku: 03)

Námět známky: **Josef Valčík**, v pozadí Pravoslavný chrám

svatého Cyrila a Metoděje v Praze, jméno parašutisty umístěno pod chrámem, jméno operace „Operace Silver A“ umístěno pod textem „IN MEMORIAM“.

Barevné provedení známky: podklad bílá, logotyp projektu (IN MEMORIAM) modrá, texty červené, obrazová část černá (portrét) a šedá (kostel).

Rok vydání emise „2022“ je umístěno za jménem autora „PRIMÁK“, vše pod textem nominální hodnoty a názvu státu „B ČESKÁ REPUBLIKA“.

VZ „IN MEMORIAM 18.VI. 1942“ (vlastní známka, katalogové číslo: VZ xxxx, pořadí ve známkovém sešitku: 04)

Námět známky: **Adolf Opálka**, v pozadí Pravoslavný chrám

svatého Cyrila a Metoděje v Praze, jméno parašutisty umístěno pod chrámem, jméno operace „Operace Out Distance“ umístěno pod textem „IN MEMORIAM“.

Barevné provedení známky: podklad bílá, logotyp projektu (IN MEMORIAM) modrá, texty červené, obrazová část černá (portrét) a šedá (kostel).

Rok vydání emise „2022“ je umístěno za jménem autora „PRIMÁK“, vše pod textem nominální hodnoty a názvu státu „B ČESKÁ REPUBLIKA“.

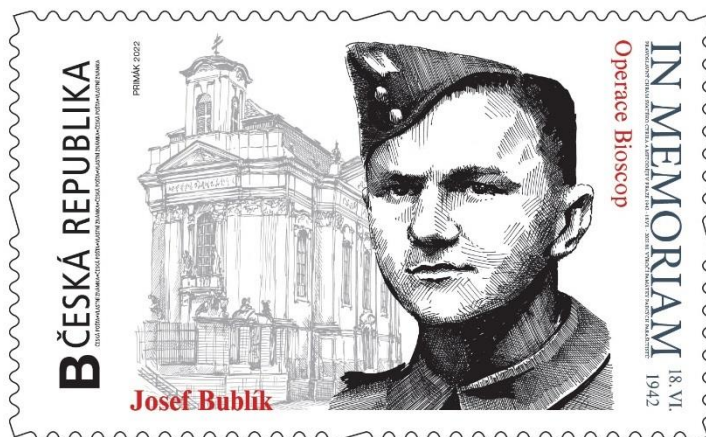
VZ „IN MEMORIAM 18.VI. 1942“ (vlastní známka, katalogové číslo: VZ xxxx, pořadí ve známkovém sešitku: 05)

Námět známky: **Jan Hrubý**, v pozadí Pravoslavný chrám

svatého Cyrila a Metoděje v Praze, jméno parašutisty umístěno pod chrámem, jméno operace „Operace Bioscop“ umístěno pod textem „IN MEMORIAM“.

Barevné provedení známky: podklad bílá, logotyp projektu (IN MEMORIAM) modrá, texty červené, obrazová část černá (portrét) a šedá (kostel).

Rok vydání emise „2022“ je umístěno za jménem autora „PRIMÁK“, vše pod textem nominální hodnoty a názvu státu „B ČESKÁ REPUBLIKA“.

VZ „IN MEMORIAM 18.VI. 1942“ (vlastní známka, katalogové číslo: VZ xxxx, pořadí ve známkovém sešitku: 06)

Námět známky: **Josef Bublík**, v pozadí Pravoslavný chrám

svatého Cyrila a Metoděje v Praze, jméno parašutisty umístěno pod chrámem, jméno operace „Operace Bioscop“ umístěno pod textem „IN MEMORIAM“.

Barevné provedení známky: podklad bílá, logotyp projektu (IN MEMORIAM) modrá, texty červené, obrazová část černá (portrét) a šedá (kostel).

Rok vydání emise „2022“ je umístěno za jménem autora „PRIMÁK“, vše pod textem nominální hodnoty a názvu státu „B ČESKÁ REPUBLIKA“.

VZ „IN MEMORIAM 18.VI. 1942“ (vlastní známka, katalogové číslo: VZ xxxx, pořadí ve známkovém sešitku: 07)

Námět známky: **Jaroslav Švarc**, v pozadí Pravoslavný

chrám svatého Cyrila a Metoděje v Praze, jméno parašutisty umístěno pod chrámem, jméno operace „Operace Tin“ umístěno pod textem „IN MEMORIAM“.

Barevné provedení známky: podklad bílá, logotyp projektu (IN MEMORIAM) modrá, texty červené, obrazová část černá (portrét) a šedá (kostel).

Rok vydání emise „2022“ je umístěno za jménem autora „PRIMÁK“, vše pod textem nominální hodnoty a názvu státu „B ČESKÁ REPUBLIKA“.

VZ „IN MEMORIAM 18.VI. 1942“ (vlastní známka, katalogové číslo: VZ xxxx, pořadí ve známkovém sešitku: 03) Námět známky: Pravoslavný chrám svatého Cyrila a

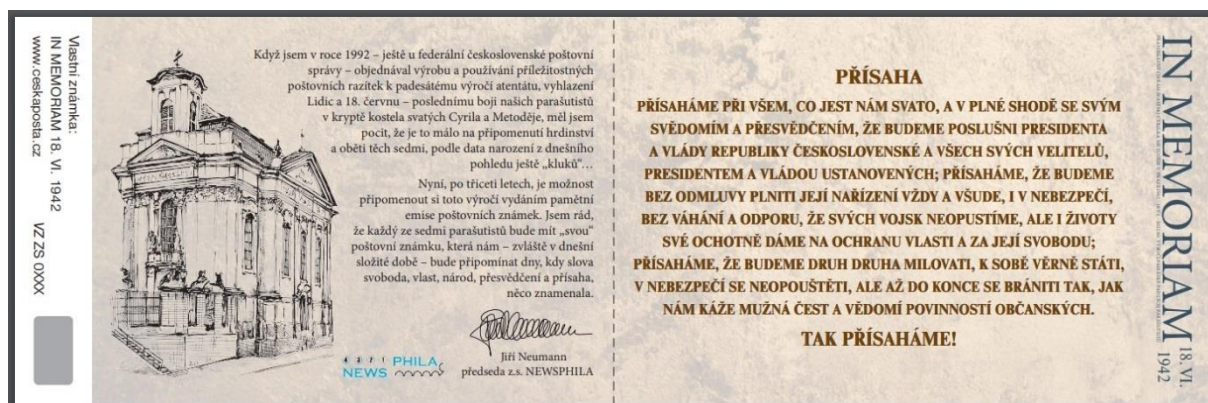
Metoděje v Praze, v popředí (po pravé straně) jména všech parašutistů doplněná o názvy operací, ve druhé řádce (u každého jména) doplněno datum narození.

Barevné provedení známky: podklad bílá, logotyp projektu (IN MEMORIAM) modrá, texty červené (jména), černé (názvy operací), modré (název kostela), obrazová část černá (portrét) a šedá (kostel).

Rok vydání emise „2022“ je umístěno za jménem autora „PRIMÁK“, vše pod textem nominální hodnoty a názvu státu „B ČESKÁ REPUBLIKA“.

Vnitřní strana známkového sešitku (ZS) s naznačeným umístěním jednotlivých poštovních známek, uprostřed naznačen přehyb (lom) známkového sešitku, při spodní uprostřed je patrná tiskárenská značka, tzv. „SUDOKU“, která udává pozici známkového sešitku na tiskovém archu (obvykle se v případě vlastních známek tisknou čtyři známkové sešitky nad sebou). V tomto případě je černým čtverečkem označena u tohoto známkového sešitku první (horní) pozice v tiskovém archu.

Vnější strana známkového sešitku (ZS), jeho obal, uprostřed je naznačen jeho lom. Přední strana (kromě logotypu projektu „IN MEMORIAM“) cituje přísahu československých vojáků v prvorepublikovém znění. Zadní strana (kromě povinného pole po levé straně (s údaji s.p. Česká pošta) je věnována důvodům, proč by měla být tato emise poštovních známek vydána. To vše doplněno podpisem a logotypem zapsaného spolku NEWSPHILA. Po levé straně (od textu) je pohled na kresbu pravoslavného chrámu svatého Cyrila a Metoděje v Praze, v provedené perokresbě pana Slavomíra Primáka.

Stav realizace produktu (k datu 8. května 2022):

- zadána objednávka u s.p. Česká pošta

F.2 Známky s přitisky

V týdnu od 9. května 2022 budou vydány dva tiskové listy známek s kupóny určenými pro přitisky. Záměrem je připomenout výročí atentátu na Reinharda

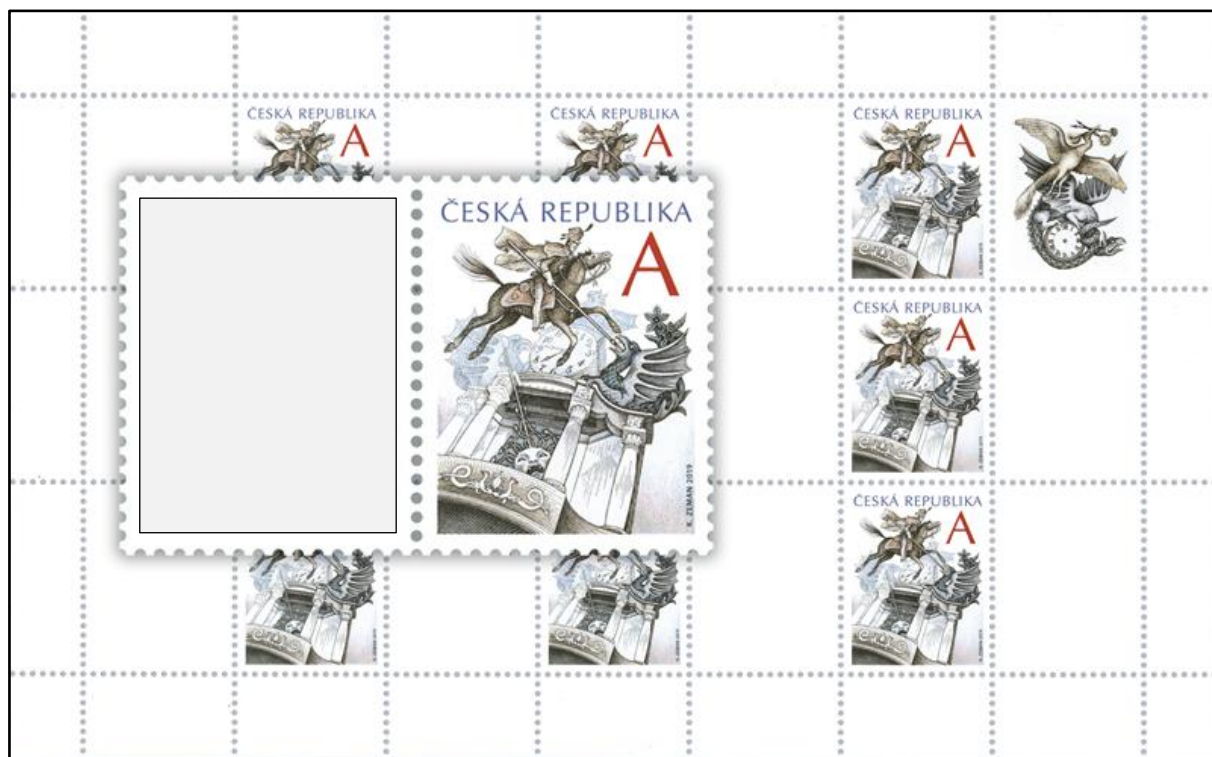

Heydricha a oba naše parašutisty, kteří tuto akci provedli – Josefa Gabčíka a Jana Kubiše. Na kupóny bude použita jako dominantní obrazový motiv perokresba v provedení pana Slavomíra Primáka.

Kresby jsou totožné s použitými na vlastních známkách. Dále budou doplněny názvem operace

(Operace Anthropoid), jménem (Josef Gabčík, Jan Kubiš) a datem provedení atentátu (27.5.1942).

Pro použití těchto kupónů (prostor u známky vyznačen) byl zvolen námětově vhodný tiskový list (devítiblok) s poštovní výplatní známkou „Vítěz nad časem“ (katalogové označení 1044, vydána 4. září 2019) nominální hodnoty „A“ (v současné době ekvivalent 26,00 CZK).

F.3 Poštovní dopisnice přítiskové

Poštovní dopisnice s přitiskem není nutno pro tuto akci realizovat, neboť již v roce 2012 a 2013 jsme v rámci vydávání příležitostných poštovních dopisnic (s logem „PRESSFIL“) realizovali dvě, obě ke 100. výročí narození.

První byla vydána 5. dubna 2012 pod názvem „**Josef Gabčík (1912-1942), 100. výročí narození**“ (její katalogové označení je Pre 18/12) a byla vydána v limitovaném nákladu 1.000 kusů.

Natištěná známka nominální hodnoty „A“ je vzoru „Poštovní trubka“.

Druhá byla vydána 20. června 2013 pod názvem „**Jan Kubiš (1913-1942), 100. výročí narození**“ (její katalogové označení je Pre 29/13) a byla vydána v limitovaném nákladu 1.000 kusů.

Natištěná známka nominální hodnoty „A“ je vzoru „Poštovní trubka“.

Stav realizace produktu (k datu 8. května 2022):

- materiály k dispozici u z.s. NEWSPHILA

F.4 Příležitostná poštovní razítka

Na výroční den atentátu, tj. na **27. května 2022** (pátek) je u s.p. Česká pošta objednáno používání příležitostného poštovního razítka na poště „**180 05 PRAHA 85**“. Tato pošta byla zvolena z důvodu, že se nachází nedaleko oné zatáčky, kde byl atentát proveden. Razítko bude používáno v rámci standardní pracovní doby (08.00-12.00 a 13.00-16.00 hodin). Pošta se nachází na adrese: U Třešňovky 492/1 v pražských Kobylisích (telefon je: +420 954 218 005).

Popis razítka je následující: dominantním obrazovým motivem je v levé části kresba automobilu zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha krátce po atentátu s výbuchem deformovanou pravou částí vozu. Kresba je částečně „obkroužena“ textem „27.5.1942 VÝROČÍ ATENTÁTU NA R. HEYDRICHA“. Uprostřed vnitřní plochy razítka – v její horní části – je osově umístěn název pošty „PRAHA 85“, na řádce pod ním je od osy razítka vpravo uvedeno datum používání razítka ve tvaru „27. 5. 2022“. Razítko vychází z koncepce razítka používaného v roce 1992 u stejné pošty, jehož jsem byl autorem.

Použité odkazy:

- stránky produktu „příležitostná poštovní razítka“ s.p. Česká pošta (razítko již bylo zadáno a je již uvedeno v informačním systému s.p.)

https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/prilezitostna-razitka/pripravovana-razitka?p_auth=HJy4Hrtx&p_p_id=Philatelyportletspring_WAR_PhilatelyportletSpring&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&Philatelyportletspring_WAR_PhilatelyportletSpring_action=getProductDetail&Philatelyportletspring_WAR_PhilatelyportletSpring_productId=5008538

- stránky o poště „180 05 Praha 85“ s.p. Česká pošta

<https://www.postaonline.cz/detail-pobocky/-/pobocky/detail/18005>

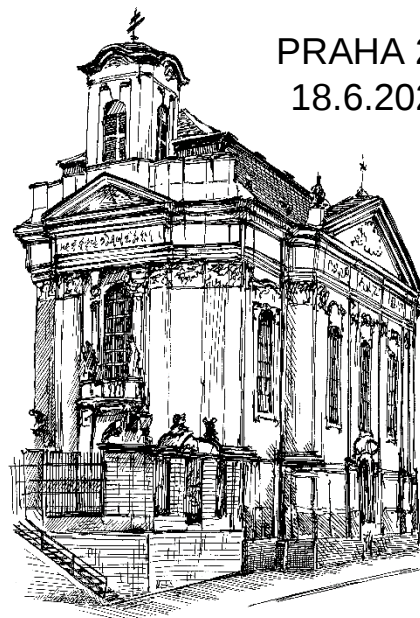
Na výroční den posledního boje našich parašutistů, tj. na **18. června 2022** (sobota) je u s.p. Česká pošta objednáno používání příležitostného poštovního razítka na poště „128 00 PRAHA 28“. Tato pošta byla zvolena z důvodu, že se nachází nedaleko kostela v Resslově ulici v Praze. Razítko bude používáno v rámci standardní pracovní doby (09.00-17.00 hodin). Pošta se nachází na adrese: Karlovo náměstí 2097/10 na pražském Novém Městě (telefon je: +420 954 212 800).

Popis razítka (obrázek bude ještě upraven pro rytinu) je následující: dominantním obrazovým motivem

je kresba pravoslavného chrámu svatého Cyrila a Metoděje v Praze, který je vložen do jmen padlých parašutistů. V horní části obdélníku je text „IN MEMORIAM“, ve spodní datum „18.VI.1942“. V horní pravé části je umístěn název pošty „PRAHA 28“ a datum používání razítka ve tvaru „18.6.2022“. Razítko vychází z obdobné koncepce razítka (v kruhovém provedení) používaného v roce 1992 u pošty „Praha 07“, jehož jsem byl autorem.

BUBLÍK • GABČÍK • HRUBÝ

IN MEMORIAM

PRAHA 28
18.6.2022

KUBIŠ • OPÁLKA • ŠVARC •

18.VI.1942 VALČÍK •

Použité odkazy:

- stránky o poště „128 00 Praha 28“ s.p. Česká pošta

<https://www.postaonline.cz/detail-pobocky/-/pobocky/detail/12800>

Stav realizace projektu (k datu 8. května 2022):

- zadána objednávka u s.p. Česká pošta

F.5 Příležitostné poštovní nálepky na doporučené dopisy

Na výroční den vyhlazení Lidic – 10. červen 2022 – je uvažováno zadat u s.p. Česká pošta výrobu 960 kusů příležitostných R-nálepek s datem „10.VI.1942“, případně doplněným textem „Lidice budou žít!“ ev. „Lidice shall live!“, který byl používán již za války v angloamerickém mediálním prostoru.

Tyto příležitostné nálepky na doporučené dopisy (tzv. R-nálepky) by byly používány u pošty „273 54 Lidice“ (adresa: ulice 10. června 1942 č. 161), a to od 10. června 2022 do spotřebování.

Použité odkazy:

- stránky o poště „273 54 Lidice“ s.p. Česká pošta

<https://www.postaonline.cz/detail-pobocky/-/pobocky/detail/27354>

Stav realizace projektu (k datu 8. května 2022):

- dosud nezadáno

F.6 Příležitostné cenné nálepky (tzv. nálepky APOST)

Na výroční den vyhlazení Lidic – 10. červen 2022 – je uvažováno zadat u s.p. Česká pošta používání příležitostných cenných nálepek APOST s tištěným datem „10.VI.1942“.

Tyto příležitostné nálepky na doporučené dopisy (tzv. R-nálepky) by byly používány u pošty „273 54 Lidice“ (adresa: ulice 10. června 1942 č. 161), a to pouze v tento den.

Použité odkazy:

- stránky o poště „273 54 Lidice“ s.p. Česká pošta

<https://www.postaonline.cz/detail-pobocky/-/pobocky/detail/27354>

Stav realizace projektu (k datu 8. května 2022):

- dosud nezádáno

F.7 Příležitostné propagační štočky v digitálních výplatních strojích

U příležitosti výročí **27. května 1942** bude používán ve dnech od 26. do 28. května 2022 na poště „110 00 Praha 1“ v modrém (digitálním) výplatním stroji příležitostný propagační štoček v grafickém provedení dle obrázku (ve skutečné velikosti).

U příležitosti výročí **10. června 1942** bude používán ve dnech od 9. do 11. června 2022 na poště „110 00 Praha 1“ v modrém (digitálním) výplatním stroji příležitostný propagační štoček v grafickém provedení dle obrázku (ve skutečné velikosti).

U příležitosti výročí **18. června 1942** bude používán ve dnech od 17. do 19. června 2022 na poště „110 00 Praha 1“ v modrém (digitálním) výplatním stroji příležitostný propagační štoček v grafickém provedení dle obrázku (ve skutečné velikosti).

Použité odkazy:

- stránky o poště „110 00 Praha 1“ s.p. Česká pošta

<https://www.postaonline.cz/detail-pobocky/-/pobocky/detail/11000>

Stav realizace projektu (k datu 8. května 2022):

- s.p. Česká pošta schváleno používání

Pro další výročí, tedy **24. červen 1942** (vyhlazení Ležáků) je předpokládáno použití obdobného modrého výplatního digitálního stroje na poště v Pardubicích (pošta „530 01 Pardubice 1“), neboť tam se nalézal „Zámeček“ (viz část C.4). I

zde je uvažováno o použití ve třech dnech, tedy od 23. do 25. července 2022 (čtvrtek až sobota).

Použité odkazy:

- stránky o poště „530 01 Pardubice 1“ s.p. Česká pošta

<https://www.postaonline.cz/detail-pobocky/-/pobocky/detail/53001>

Stav realizace projektu (k datu 8. května 2022):

- zatím neobjednáno, neschváleno

Pro poslední výročí, tedy **24. říjen 1942** (viz část C.5) je předpokládáno použití obdobného modrého výplatního digitálního stroje na poště v Praze (pošta „110 00 Praha 1“). I zde je uvažováno o použití ve třech dnech, tedy od 23. do 25. října 2022 (neděle až úterý).

Použité odkazy:

- stránky o poště „110 00 Praha 1“ s.p. Česká pošta

<https://www.postaonline.cz/detail-pobocky/-/pobocky/detail/11000>

Stav realizace projektu (k datu 8. května 2022):

- zatím neobjednáno, neschváleno

G. Námětově vhodné poštovní známky

Pro doplnění některých materiálů o námětově vhodné poštovní známky České republiky, lze pro popisovaná výročí využít těchto vydání:

06.06.2012

70. výročí vyhlazení Lidic

nominální hodnota 20,00 CZK

katalogové označení: 0722

06.06.2012

70. výročí vyhlazení Ležáků

nominální hodnota 10,00 CZK

katalogové označení: 0723

31.07.2013

Svatý Václav (výplatní známka)

nominální hodnota 13,00 CZK

katalogové označení: 0772

(vhodné pro dofrankování příležitostných přitiskových dopisnic s natištěnou poštovní známkou „A“, pro zaslání do Evropy, tedy na celkovou hodnotu 39,00 CZK)

14.10.2015

Vlajka České republiky

nominální hodnota „A“ (= 26,00 CZK)

katalogové označení: 0867

(totožná s československou vlajkou)

17.05.2017

75. výročí operace

Anthropoid

nominální hodnota známky

v aršíku 46,00 CZK

katalogové označení:

známky: 0925

aršíku: 0925 A

Použité odkazy:

- webové stránky s.p. Česká pošta (přehled známek)

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/filatelie-a-postfila/znamky/prehled-znamek>

Použitá literatura:

-

H. Obsah „Závěrečné práce“

A.	Předmluva	str.	02
B.	Realizace popisovaných materiálů	str.	04
C.	Výběr událostí a rozhodných dat roku 1942	str.	06
D.	Možnosti a druhy poštovních materiálů	str.	10
E.	Použitá grafická řešení pro ztvárnění osob	str.	31
F.	Připravované materiály k realizaci	str.	35
G.	Námětově vhodné poštovní známky	str.	50
H.	Obsah	str.	52